

BISERICA și ȘCOLA.

zile bisericească, școlastică, literară și economică.

Ese odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul abonamentului:

Ter. Austro-Ungaria pe anü . . . 5 fl.—cr.
" " " jum. anü 2 „ 50 „
Ter. România și străinătate pe anü 7 „ — „
" " " „ j. a. 3 „ 50 „

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conținü
cam 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte
4 fl. și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele să se adreseze la Redac-
țiunea dela

„BISERICA și ȘCOLA“

Iar banii de prenumerațiune la

— „Tipografia diecesană în Aradü.“ —

Adunarea generală a fondului preoțescü din diecesa gr. or. română Aradului.

Este cunoscutü că statutele fondului preoțescü din diecesa gr. or. română a Aradului — s'au aprobatü prin sinodulü eparchialü în sedința ținută la 30 Aprilie (12 Maiu) 1883 sub Nr. 232 astfelü acestü fondü dela 1 Ianuarie 1884. — însă între în administrațiunea consistorială, adică în cadrulü Statutului org.

Din incidentulü acesta Înaltü Prea Sântia Părintele Episcopü diecesanü Ioanü Mețianü convocatü la reședința sa — adunarea generală extraordinară a fondului, pe ziua de 22 Octomvre 3. Nov. a. c. dimineața la 9 ore, la care adunare membrii chemați s'au întrunitü în numărü numerosü.

La timpulü determinatü Înaltü Prea Sântia Sa a deschisü ședința adunării prin o vorbire de mare însemnătate, carea a fost ascultată din partea celorü prezenți cu vie interesare, iar pentru momentositatea ei adunarea a aflatü de necesarü ca aceea nu numai să se inducă la protocolü în totü cuprinsulü ei, ci totü odată a dispusü ca să se tipărescă separatü, și să se trimită fiecă-cărui preotü ca unü tesaurü de prețü pentru densesü și pentru biserică noastră.

După deschiderea adunării s'a alesü de notariü membrulü Ioanü Cióra; astfelü fiind adunarea constituită s'a purcesü la pertractarea agendelorü dela ordinea zilei.

Mai înteiü s'a cetitü în totü cuprinsulü lorü statutele aprobate de Veneratnülü Sinodü eparchialü, enunțiându-se dreptü conclusü că adunarea luându-le la cunoștința le privesce de publice. —

De örece aceste statute întră în vigöre și să se fie puse în lucrare la 1. Ianuariü 1884 adunarea a dispusü pentru predarea fondului în administrațiunea consistorială — alegënd spre

acestü scopü din sinulü seü o comisiune constatöre din membrii Constantinü Gurbanü și Ioan Cióra, — asemenea s'a mai alesü conform §-luf 17 din statute încă o comisiune de trei pentru controla manipulării și administrării fondului — constatöre din părintele protosincelü Iosifü Gol-dișü, protopresbiterulü Constantin Gurbanü și I. Cióra. În fine s'a mai adusü unele decise anume: ca adunarea ordinară viitoare să se constituie conformü statutelorü aprobate; ca la data ocașiune să se cumpere realități pe sēma fondului, și ca să se conscrie din oficiu din fiecare protopopiatü câte 2—3 preoți seracti de portare esemplară ca se fie ajutorati din fondü.

Cu aceste terminänduse agendele adunării, Înaltü Prea Sântia Sa Părintele Episcopü prin cuvinte de închiare mulțămindü participantilorü pentru presință, a pusü la inimă fie căruia să se intereseze cu totü zelulü de acestü fondü, și înpărtesindü binecuvēntarea Archierescă asupra lucrărilorü adunării de astăzi, Ioanü Cióra în numele adunării a mulțămitü Prea Sântier Sale pentru îngrijirea părintescă ce a doveditü și dovedește la tōte ocașiunile față de acestü fondü carele este meritü a alina suferințele preoțimeii nōstre, și pentru a căruia înființare ea semnü de recunoștință preoțimeii nōstre nu-ă rămāne alta, de cât să spună frațilorü lorü din neamü în neamü numele Prea Sântier Sale și în mijloculü bisericeii să-lü laude și să-lü mărescă — între urări de se trăiescă Înaltü Prea Sântia Sa — sedința adunării s'a încheiatü.

Astfelü dupăce tōte s'au săvirsitü, cei adunați s'au despărțitü de Părintele lorü celü bunü, ducändü fie care cu sine încă o suvenire dulce de acesta di.

Dee Dumnedeu ca fondulü preoțescü să prospereze!

Câte-va cuvinte la articolul intitulat: „Reflexiuni privitoare la cultura femeii române.”

Cu cel mai viu interes am citit articolul intitulat: *Reflexiuni privitoare la cultura femeii române* din foaia Dvoastră Nr. 39 și 40. — Și fiind că cuprinsul amintitului articol mă taie mult, puțin în sfera mea de activitate ca învățătoare, nu pot să nu fac câteva reflexiuni la unele idei și păreri din acel articol. După cum înțeleg eu acel articol, auctorul său voescă se constată că: școlile medii ar fi superflue la creșterea fetelor române, motivând opiniunea DSale nu unele argumente, pe cari eu din parte-mi — cici decât cu le pot să privi de practice. Iată de ce:

a) Dsa afirmă, că femeia — cu mai puțină cultură, este mai bună economă și vice-verse. — Multă mi se miră de asemenea afirmațiune. Său atât de neînsemnată este misiunea femeii, încât ea să n'aibă necesitate de cultură mai înaltă? — Înșuși auctorul articolului din chestiune dice: că *păstrarea, care — și după DSa are mai multă valoare decât chiar câștigul, precum și împărțala, cadă în competența femeii; cum se poate ca o femeie cu mai puțină, său fără cultură să realizeze aceste mari și momentose adevăruri?* — Dar femeia are chiamare și mai ponderosă adevă: „educațiunea pruncilor.” — Nu cred să se găsească măcar unul dintre Oii cetitori, care va privi educațiunea pruncilor de un lucru atât de puțină momentos, încât se o concredă și unei persoane neculte său cu puțină cultură. —

Șciut este că omul dela natură are înclinare spre rău; deci încă până e pruncul fraget trebuie nisuită a stirpi acea înclinațiune și a stăru în trăsulă semțul spre bine și a-lă cultiva, din care, apoi se desvôltă calitățile cele frumoșe; modestia, blândeta, curătenia sufletului. — Cui este pruncul în etatea sa fragedă, concredută spre creștere decât mamei sale. Mama exerciează cea mai puternică influință asupra pruncului, ea conduce desvôltamentul fizic, intelectual, moral, estetic și religios. Dela mamă primesce pruncul primulă nutriment, prima simțire, primulă cuvânt, prima representațiune, ordinea elementelor fizice și psihice cari formază sumariul activității lui spirituale. Său nu cu primele impresiuni ale vedului și audului străbate spiritul mamei în spiritul pruncului? Apoi gingașă expresiune a simțimentelor ei, paciința ei, perseveranța și ingrigirea fiului ei, apoi atențiunea ei, iubirea de ordine, consciințiositatea în implinirea datoriei ei și — voința ei de sacrificiu? Cum va putea însă femeia să-și implinescă datorințele sale dacă dânsa n'are idee de o creștere bună? Aceea ce primesce pruncul în etatea sa fra-

gedă să rămâne pentru totă viața! — Despre adevărul acesta, avem destule argumente în istoria, așa d. e. Grachi, fi Corneliei, au trăit pe timpul când Romanii, erau mai stricați, decăduți în moralitate; dar ei au fost oameni cei mai drepti și onesti, nici societatea omienilor celor stricați n'au potut să-i strice: de ce? Că au fost educați de o mamă cultă — care și-au pricepută chemarea sa ș. a. l. m. exemple.

Deci eu susțin sus și tare că chiar necultura femeilor noastre este cauza miseriei în care trăescă națiunea noastră. Căci femeia cultă cunoscându-și datorințele sale, le va implini cu scumpătate și atunci națiunea noastră va trebui să prospere precum în cultură așa și în avere și nu va mai fi privită cu dispreț de alte națiuni.

Fiecare om trebuie să aibă din când în când o distragere. Deci dacă femeia în timpul liber, când nu poate să se ocupe cu lucruri mehanice — înțeleg în dumineci și sârbători, va cerca distragere în o lectură frumoșă — după spunerea Dlui Varnava — acăsta o privesc de mai folositoare familiei decât dacă se va amesteca în afacerile bărbatului îndemuându-lă acum spre un rău acuzi la altul, său se va pune cu vecinele la pletche, ce sunt foarte usitate la române, și să de multe ori urmări neplăcute — chiar fuzate pentru întreaga familie.

b) D. Varnava atribuie foarte frumoșe însușiri sătenelor — acăci femeilor neculte, încât — de nu așa să fi prea convinsă despre contrariul — ar trebui ca însu-mi să recomand întregi națiuni — să țină fetele în necultură. — Dsa dice că religiositatea vom afla-o la sătene. Se înșelă însă foarte. — Poftescă pe la sate, cerceteze numai vr'o câteva case d'ale sătenilor, și se va convinge despre contrariul ¹⁾! — Pruncul mic — când începe a vorbi, ce învață dela mama sa? A înjura pe părinți, frați, rudeni etc. ba chiar și pe acela care i-a dat viața și i-o susține, pe Ddeu. Se poate apoi ca din astfel de prunci să devină oameni precum să pretinde societatea seculului al 19-lea, și e acăsta religiozitate? — Mai departe poftescă a căuta care dintre femeile unui sat înțregu sciu să-și facă cruce și să se roge lui Ddeu? Așa cred eu, că nu va afla de ce! Poftescă duminica și sârbătorea în biserică ²⁾! Va afla-o mai fără nici o femeie, său dacă va și afla câteva babe, acele vin ac să sfătuescă despre netrebnicile nimicuri. Sum învățătoare în al 19-lea an, în una și aceeași comună, și acum încă am neplăceri cu părinți

¹⁾ Nu în toate părțile. Red.

²⁾ Coregerea facătorilor rele și scăderi ține toțmai de atribuțiunea școlilor sătesci. Red.

nevoind să trimită fetele dela 12 ani în sus, la biserică, pentru că la ei este rușine când o fată mai mare se dă o nevastă cercetată St. biserică. Unde este aci dară religiozitatea sâtenelor și prin ce alta o manifestă ele dară?!

Mai departe dice D. Varnava că femeile sâtene nu sunt risipitoare ci casnice. Bine-ar fi, de-ar fi așa; dar dorere — că nu sunt așa! Chiar la sâtene vedem vestminte, de care un răndu costă 100 fl. *) apoi — bani la gât și pe cap în preturi de sute de florini. — N'ar fi mai bine ca acei bani se-l întrebuințeze în economie căutând să-i înmulțească, decât se stee ca talantul în-propat. Dar se întemplă și aceea că părinții în-primută cu camete mari bani, ca se împlinescă cererile fiicelor lor și urmându nișce ani nepoditori — nu sunt în stare să și solvască datoriile — cametele se urcă — până li se vinde păcănturile și astfel rămân cersitori! — Apoi cum femeile sâtene risipescu cu comănacul cele, ce a-lomă bărbatul cu sacul, asta încă nu o scie D. V. Acosta însă nu s'ar întempla de-ar fi femeia civilizată, căci ar scie cugeta și calcula — prin ce, și vede urmările îngrozitoare și s'ar lăsa de pretenziunile sale.

Ce se atinge de căsnicia lor, rămâne multu îndoritu. O economă română care are 4—6 vaci, n'are lapte destul nici pentru casa sa ne-putând se mai vindă untu, groșioru, brânză etc. și nu facu germănele. Pentru că ele nu sciu să îngrijescă după cum se cuvine, nu le sciu nici să îngrijească regulat, de multe ori și la o septemână se scie — și așa trebuie se părădă laptele.

Privindu în grădinele lor, ce vedem în ele? Ici coala — cartofi, fasole — și am gătat-o! Apoi murdăria casei — și încă multe alte scări potemu vedea la sâtenele noastre. Departe sunt ele de femeile națiunilor străine. Și de ce? Pentru că acele sunt cultivate dar ale noastre nu.

Deci vedind că numai prin cultivarea fetelor, am putea ajunge la țintă, ar trebui se începem din respoteri la înființarea și înmulțirea școlilor de fete ce ușor ni ar poté succede în comuna unde sunt două școle, una se deschide pentru băeți, iar alta pentru fetițe, — precum e ordinaru și înaltul ministru de culte; — așa scurtru vom ajunge la țintă. Adevărul a grădit Maria Theresia: „*Numar educațiunea tineretului de ambe sexe, este baza adevăratel fericități a națiunilor.*”

Dar acum despre școlele medie! — Eu susțin că școlele medie ar fi chiar utile fetelor române, dar așa-că obiectele principale de învățământ se fie: o parte din pedagogie, economie, contabilitate, comptabilitatea și lucrul de mână —

croitul și cosutul rufelor și a vestmintelor femeiesci și bărbătești. — Etă aci respunsul și la întrebarea: „cum trebuie crescute fetele orfane?” O fetă absolvend o astfel de școlă, poté fi: cositoare, croitoare, casiră în o boltă, învățătoare, economă și o mamă bună.

Referitoru la celelalte studii care au să se propună în școlele medie dice, că nu poté strica unei femei decât are o cunoștință mai lătită din acele: dar matematica o ținu de utilă ba chiar și necesarie pentru ori ce femeie; pentru că nu se poté scie decât nu va deveni comerciantă. Nu e atunci bine se potă singură conduce contabilitatea — decât se plătescă altuia sume mari pentru aceea. Dar în timpul de ați fără matematică greū poté trăi cineva.

Însă ce vorbim noi despre școle medie, când în orașe locuite de unu număr considerabil de români — precum e: Timișoara, Aradul, Lipova etc. nici până astăzi nu s'a înființat școle elementare măcar de fete? Sciu bine că conducătorii afacerilor române din acele orașe — sunt prea convinși despre necesitatea acelor școle, deci pentru aceea nu me potū din destul mira, cum de aceea, nu desvâltă mai multu zelū pentru înființarea acelor școli?

Nu este vorba că pe fiica pingariului să o educăm în acele și condițiuni în cari are să fie educată fiica unui boeriu, dar se dăm năvală, prin școle bune, a o rădica și pe fiica țeranului din moșicia ce o copleșese, se o înfrumșetăm cu unu grad ore care de cultură corespundătoare timpului, spre a deveni cât mai curendă la nivoul vacanței ei — de educațiune; atunci potemu fi convinși, că fața națiunii se va schimba, că acolo, unde astăzi domnesce disonanța și contrastul, are se fie și se ajungă armonia!

Aurelia Belintanu m. p.
Învățătoare.

Inaugurarea școlii române de fetițe în Sibiu.

Duminecă la 16/28 Octomvre și-a ținut Reuniunea femeilor române din locu adunarea sa generală de toamnă.

Acosta adunare a fost cea mai momentosă, dintre câte s'au ținut dela înființarea acestei reuniuni, căci în acosta adunare s'a decretat înființarea școlii de fetițe, pentru care erau deja făcute din partea comitetului toate pregătirile, ca să se deschidă la 1 Noemyre st. n.

Adunarea a fost foarte bine cercetată.

A sosită și o telegramă de felicitare dela D-na Iudita Po des cu din Bacium-Cerb, prin care totodată se înșinuș de membră pe viață.

Neobositul zelū alu comitetului a făcutu posibilu ca abia după o activitate de 2½ ani reuniunea să voteze unu bugetu de percepțiuni sigure preste 1600 fl. și să și realizeze în parte mărețul scopu.

Când dicem „sigure”, presupunem că membrii esteri, cari au contribuit până aci cu ob-

*) Acestu luxu esagerat există aproape numai în părțile banățene.
Red.

lul lor la înaintarea scopului salutar al Reuniunii vor fi constanți și punctuali și în viitoriu.

Dl. căpitanu Stejar, care în etatea sa înaintată, dispune de un foc sacru pentru întreprinderile naționale, care ar face onoare generațiilor mai tinere, entuziasmat de acest rezultat îmbucurător, după enunțarea concluderilor, a improvisat un discurs cald și accentuând momentul acesta de epocal pentru români, urându succese strălucite acestei reuniuni atât de folositoare națiunii, și încheind cu să trăiească inițiativa Dna președintă a comitetului, să trăiească membrii comitetului, să trăiească femeile române!

Aderăm și noi la aceste urări binemeritate.

Astăzi în 20 Octomvrie st. v. s'a deschis serbătorește școala de fete, înființată de această Reuniune.

Reuniunea a avut fericita idee de a deschide școala cât mai serbătorește. Numeros public român a răspuns invitației, ce i-a făcut Reuniunea. Apröpe toate domnele din Sibiu se află la 11 ore în localitățile destinate pentru școală. Escelenția Sa P. Arhiepiscop și Metropolitul Miron Romanul sosi punct la 11 ore. După acesta s'a început sântirea apei cei mici, s'evârșită prin P. parochiu local, și asesoru consistorial Zacharie Boiu.

După sântirea apei și stropire d'omna Mateiu a rostit următoriu discurs

„Escelenția Vostră! Onorați ascultători! Stimat corp profesoral! Iubiți copii! Am început cu Dumnezeu! Scopul, pe care reuniunea femeilor române din Sibiu și l'a pus, a reușit.

„O idee umană ne-a condus până aci, și un act divin ni s'a părtut la loc, când ceriul încoronă cu realizare succesul nostru mult dorit.

„Mie mi s'a dat frumoșă misiune a vorbi în numele comitetului în ziua acesta binecuvântată, și a preda frecventărea nouă noastră școală.

„Dumnezeu singur știe, ce se petrece aci în mine și cuvintele mele, cuvintele unei femei, nu pot da destulă expresiune simțimintelor mele. Dar sunteți români cu toți și ușor veți pricepe ce simțiri înăbușese acum inima mea: o inimă de mamă, o inimă de femeie, o inimă românească!

„Nu prea suntem făcute noi românele pentru vorbe multe, dar facem în fapte aceea, la ce inima ne îndemnă: acesta sinceră inimă, după a cărei șopte suntem totdeauna fice bune a națiunii noastre.

„Și avem mult simț de dreptate noi românele, și am vedut lipsa mare de o școală bună și de o creștere națională a fetelor noastre, și nu am pregetat de a ni-o dice — fără de șială — de și suntem desavuate de către scriitorii nostri, pentru că facem ah! prea de multe ori! de rușine dispetului, după care ar fi să fie „dulce și frumöșă limba ce o vorbim“

„S'a aflat între noi o femeie, a cărei nume va fi onorificu nepoților și strănepoților nostri: dna Maria Cosma. D-nei ne-a pus în prospectu mai întâia oră modul, în care se putem ameliora regretabila acesta stare: o școală de fete, în care fetele mame române să învețe mai întâiu și mai întâiu de toate limba maternă: unu ce forta just și forta necesar.

„Dna Cosma ne-a oblitit calea ce aveam să o mergem și noi nu am stat în loc, am vorbit și am scris, am dansat și am umbiat, până ce iată ne sosite aici la stațiunea cea dintâiu de unde putem gândi multămite la pașii, ce i-am făcut.

„Am trecut, cu preotul în frunte, preste pragul odăilor acestora, cu bună speranță în Dumnezeu și în spriginul conaționalilor nostri. Sosite odată aci, nu ne mai uităm nici în dreapta, nici în stânga nici la nemți, nici la francezi și lăsăm cu încredere și cu bună speranță educațiunea copiilor nostri în mâna unui corp profesoral românesc.

„El și noi trăim într'unu secul binecuvântat pentru sörtea femeiescă, și el va cunoșce forta bine modul, în care să satisfacă totdeodată și dorințele noastre naționale și recerintelor timpului nostru, timp, care a deschis cu mâna liberătoare colivile activității femeiesce, cari totu colivii rămăneau, de și erau adese ori de aur.

„Romana adevărată își va ține de sfântă datorie creșterea națională a fetitelor ei; ca ele să devină mame și soții bune, ceea ce numai după creștere potrivită pot fi în mod nobil și recerut.

„Femeia generației noastre să devie femeie în sensul curat al cuvântului: o ființă omenescă în clasa omenescă, o destătare pöte, dar nu o jucărie, o ființă modestă dar gânditoare, o femeie supusă pöte, dar nici decât o sclavă.

„Acesta o știu noi toți, cari ni-am dat vreodata puțină ostenelă a reflecta serios la sörtea secului femeiescu și, acesta o știți d-vostră, domnilor profesori ai tinerei noastre școle.

„Și acum domnișora învățătoare, copii și profesori rămăneți cu Dumnezeu. Ce este bun și sublim în inimă și în lume cu voi aci se fie! Ajutoriu însemnat al „Asociației transilvane“ și spriginul publicului nostru ni a prefăcut în realitate încântătoare ideie, la care lucrăm de 3 ani încoace. Ajunse aci, reuniunea noastră multămite ca adencă mișcare DVöstre tuturor, cari ați binevoit a distinge cu prețuita DVöstră presentă mică festivitate a inaugurărei școlei noastre, și apoi tuturor acelor, cari ni-a ajutat, și ve predă DVöstre, d'omna învățătoare, cu mi și mi de binecuvântări școlii acesta.

„Ascultați, drage copile, de profesora și profesorii vostri. Ei sunt aici în locul părinților vestri și toate, ce ve învăța sunt bune și mult folositoare. Petreceți cu plăcere în zidurile aceste, pe care rugăciunile preotului și așteptările noastre au sfinit. Și când le veți părăsi vre-odată ca fete mari, atunci se ve întörceți înc'odată de pe pragul ușii, și să binevențați césul, în care ați intrat.

Impresiunea făcută prin clasicul discurs oficial al d'omnei Mateiu mai bine se va caracteriza prin aceea, dacă vom spune, că cei mai mulți din cei preșenti lacrimau de bucurie la cele vedute și audite. După discursul d'omnei Mateiu Escelenția Sa P. Arhiepiscop și metropolitul Miron Romanul a binecuvântat întreprinderea femeilor române, implorându darul lui Dumnezeu asupra institutului.

Gratulăm comitetului Reuniunii pentru fericite ideie de a începe cu Dumnezeu activitatea școlii de fete. Ne alăturăm și noi la felicitările aduse din toate părțile d'omnei Mateiu pentru frumöșul discurs improvisat abia cu câteva ore înaintea serbărei de inaugurare.

A fost mărețu acestu act al inaugurărei școlei române de fete, mărețu și totu odată instructiv pentru noi.

Ca puteri didactice Reuniunea femeilor a delegat pre domnișora Eleonora Tănăsescu delatitutul „Elena Dömnă, pre profesorii seminarului

D. P. Barcianu, Dr. Ioan Crișanu și pre Mateiu Aleanu, practicant în cancelaria consistoriului arhiepiscopalian diocesanu.

Credem, că institutul acesta de fetițe se recodă de sine și prin sine din destul. Totu așa și școlii profesoralu dela acestu institutu.

Apelam la romanii de simțu și inimă, plini de erantă, că institutul de fetițe de aici va adăpa cu mte pe tôte ficele de romanu.¹⁾

Unul pentru toți.

Statistica mea învățătorească cu finea anului școlasticu 1882/3

Pre noi cei dela țară, învățatori și preoți, ne dezeseză publicațiunile cari tracteză trebii de ale școlare seū bis. pentru că în acelea adesea găsi îndrumări de celū mai mare folosū în țata noastră.

Când deci marturisescū la acestu locū că cetind statistica preotului N. N. din N. m'am bucurat foarte atând ceti unū reportu statisticu a unū preotū în care se oglindează nu numai inima lui cea credincioasă și misiunea sale, dragostea lui cătră fi seī sufletesci și activitatea sa și împrejurările între cari aū actuatū.

Inspiratū de acestu casū, în dorința de a face și eu ceva plăcere și distrațiune colegilor mei, — mi permitu a da publicității darea mea de samă, și pune în vedere statistica mea închiătă cu finea anului școlasticu trecutū 1882/3 carea cuprinde următoarele:

1. În anul acesta școlariu 1882/3 dintre 100 înscriși la frecuentațiunea cotidiană aū umblatū la școlă următorii (aci urmăză numirea școlariilor) dela 1—92 cari aū cercetatū școlă mai desū ori mai rarū, cu notițele despre frecuentațiune, în modulū cel mai precisū precum și cu notele prin cari se arată împrejurările frecuentațiunei: fost'a seū este provēditū de părinți cu recuisitele necesarie, este bolnav, orfanū, seracū, efemeiatū, distrasū seū petulantū, aū se poate hēbancū, miopū seū cu alte scăderi). Dintre 34 repetitori s'aū arătatū din când în când 7 însi. (Conspectulū frecuentațiunei lorū încă e alăturatū la a cotidianilorū. Coresp.) Va să dică în decursulū anului școl. tr. 1882/3 aū umblatū la școlă mai multū seū mai puținū 92 cotidiani și 7 repetitori.

2. Numērulū umblătorilorū la școlă în acest anū în Sept. saū urcatū până la 16 școlari Oct. 34 Nov. 59, Dec. 64, Ian. 71, Febr. 72, Mart. 70, April 54, Maiū 45.

3. Pentru îmbunătățirea frecuentațiunei Reporțele de săptămână le-am datū în Septevre însă fără rezultatū. În Oct. Nov. Dec. Ian. Febr. Martiū nu am raportatū din cauza că am esperiatū că de repōrte numai atunci facū întrebuițare respectivi când vreaū, și adesea spre calea mai mari neplăceri ale învățatoriului, dar si din cauza că școlă tot mai bine începu a fi cercetatā. În Aprile am reportatū însă fără rezultatū În Maiū însă cu rezultatū care nu-lū dorescū, că părinții ne absolveți de pedepsă pentru neglijința filorū lorū de antistie, erau trāmiși la mine cea ce mi-a cāusat numai neplăceri cu poporulū nēcāgit în nesciința sa. Rapōrtele lunarie le-am făcut regulatū și fără observațiune căci bōle epidemice nu s'aū ivit.

4. Școlă mea a fost cercetatā de 2 ori de Rds. D. Inspectorū școlariū.

5. Prelegeri cu adulții nu am ținutū în anul acesta, parte desgustatū pentru străinii cari în publicitate m'aū insultatū pentru sirguință, parte pentru că unū din confrāți, totdeauna supērați și turburați pentru nisuința mea, țesurā intrigi contra mea pōte pentrucā dela 1873 până ađi făcui o școlă de pildă între celea mai multe școle din diecesā.

6. Dilele acestui anū școlariū aū fost de tōte 273. Detrāgānduse însă din acestea: 33 recreații legale, 54 sērbători și dumineci; 12 absenții în cause private și oficiōse ca facerea de socoți bisericesci, compunerea de comisiune sanitarie, alegerea de membrii în comis. adm. comitatensā, adunarea preoț-învēțătorească, 3 eserciții sante, 5 feriele pascilorū, de tot 107 — fără a mai atinge și timpulū perdutū pe la înmormēntări, — se vede că pentru propunerea a 8 obiecte de învățamētū numai 166 de dīle s'aū folositū. Va să dică pentru unulū câte unulū numai 28 $\frac{1}{4}$ de dīle. Acum socotind numai o repetare a unei prelegeri, pe unū obiectū de învățamētū numai 14 prelegeri se vinū.

Dacă se va mai lua acum în considerațiune că d. e. dintre 14 prelegeri ale unū obiectū de învățamētū câte și cari le-aū cercetatū seū nu le-aū cercetatū școlariulū respectivū, apoi recuisițiunea cea neîndestulitoare ce se pōte observa mai la toți școlariū, aū pōte ore-care împrejurare esceptionalā, vine a se conchide că progresulū în învățamētū între atari împrejurări mai nu pōte fi decāt „0”. Și daca totuși nu este precum n'aū fost nicī întrecutū, meritulū nu se pōte atribui decāt neadormitei și ne mārginitei mele griji, luptā, gertfā și resemnațiune cu carea me luptū întru cultivarea școlariilor mei și prosperarea școlei mele.

7. Și alte pedeci mai esențiale întru instruirea în genere a școlariilor aū avutū: a) sărăcia poporului. b) Ne interesarea mai deapropē a părinților de crescerea filorū lorū. c) Neajunsurile de tot felul cari își aū basele în „Normele inv.” ca bunā oră unele dispușețiuni de interesū școl. etc. d) Starea școlei căci e scundā și în o parte a ei tōtā iarna nu se mai pōte lucra de la 3 ore d. m. dar apoi vādēndu-se prin ferestī o căruță, unū sgomotū de locū atrage atenziunea școlariilor.

8. Pedeci în disciplinarea școlariilor aū avutū unele din celea mai grele.

9. Școlă de pomī nu o am îngrijitū din cauza că e neregulatā. Eu nicī nu o am potutū regula căci imi lipsesce dreptulū la ea (că numai după nume figurēzā) dar și pentru că regularea ei cerea cheltueli enorme cari eū dela mine nu le potū acoperi. Altcum pentru esercițiile economice mi-am întocmitū după puțință grādina de modelū. Totū din acēstā causā a rēmasū și cultura de vermi de māsasā.

10. Albināritulū încă nu lū potū cultiva până ce cu ajutorinlū lui Ddeū grādina școlei după aranjarea de estū timpū va deveni o grādinā imponentā precum cere stupāritulū.

Imi trebue timpū căci sum singurū în lucru și gertfe!

11. Biblioteca școlară s'aū mārītū până astāđi la 60 de opuri, acte recuisite, diuare și broșuri etc. pre lângā carea și eū amū biblioteca mea proprie învățătorească.

13. Școlă de repetițiune nu am potutū ține în timpulū normalū parte pentru că idera sālutare a a-

¹⁾ După „Telegraful Rom.”

cestul cursu de învățământu încă nu e generalisată după meritū între parochieni, parte pentru că nu s'au luat măsuri ca în alte comune pentru oprirea tinerimei din josu de 15 ani dela jocurile publice din Dumineci și sârbători.

14. Școala în privința stărei din lăuntru, e de mijlocu provădută cu de tôte pre lângă cari e amū diare, cărți, studii, actele școlare dela începutu (1873—1883) până astăzi dinpreună cu istoricul școlei.

15. Am pământu afară de o fôe bis. școlastică și o fôe politică, de grădinaritū de stupăritū, de humoru, tôte pe spesele mele.

16. Ordinațiuni am primitū 15 și câteva afaceri cu auctoritățile civile pe calea antistiei comunale.

Acêsta e statistica mea cu finele anului școlariu 1882/3.

Colegi mei potū se afe în acestū reportū sêu statistică a mea interesarea poporului de școlă, frecuentațiunea și posibilitatea rezultatului, mai multu însă potū se afe împrejurările între cari am activat, starea învățământului și mai multu de tôte însă starea unu învățătorii și a unei școle populare.

Florian Ciera,
învățătorii.

Disciplina în institutul teologicu din Carlovețu.

Națiunea sârbescă are încât sciū eū Institutul sêu teologicu la scaunul patriarchiei sârbe, în Carlovețu. Directorul Institutului acestuia este protosincelul patriarhalu Doctorul de teologie Radiciu, nepotū de soră alu Episcopulu Verșetulu, carele și-a făcutu studiile sale în Germania și în Russia, unde a și depus doctoratul și încă ca diaconu a fostu condecoratū cu cruce, din partea Sinodulu episcopescu alu Russiei.

Acêsta am premisū pentru aceea că în jurnalul sârbescu care se edă sub numire de: Serbschi Narod în Neoplanta la Numerul 62 din anul cur. se face vorbă despre esamenul teologilor din anul scol. trecutū 1882/3 la care a presidiatū însuși patriarhalu descriinduse decursul aceluia în următorul chip :

„Ce se atinge de înfruntarea carea a făcutu sântenia sa, d. patriarhalu Germanu teologiloră cu ocaziunea esamenului, eū voiu arăta lucrul precum este, ca să vorbescă elū însuși de sine. Elū se cuprinde în acêsta :

„Durere! partea cea mai mare a teologilor în anii din urmă și-a luat de problemă, ca să facă totu aceea ce nu se cadă și ce nici cât nu convine cu destinațiunelor viitoare. Zădarnice au fostu tôte admonițiunile, tôte înfruntările și pedepsele: cu închisore, cu eschiderea din Alumneū, cu reținerea stipendiilor, s. alt. care tôte intracolo au tînitū ca respectivii sa devină la minte și să se îndrepte. — Dar ne mai putenduse profesorii lorū apăra de dese acuse ale cetățenilor din Carlovețu în contra feliuritelor excese nocturne care le făceau teologii dintro nôpte intralta, când turbarea unor teologi la atâta ajunsese, cât nu numai că se sugramau chiar în salele Institutului, ci ca niște tineri fără stimă de sine și ambițiune nôptea prin birturi cu plugări beți se împungeau cu cuțitele: atunci n'au mai cotezat profesorii lorū să sufere atâta desfrânare, ca să nu se infecteze și ceilalți teologi enesti cu conștiință și cu chemare pentru preoția, ci trebuiră să întrebunțeze măsurile prescise de lege pentru casul acela; căci a voi întrebunțarea sfaturilor și

locuri și în societăți care sunt pentru voi ca teologi, oprite nu numai prin legile Institutului, ci și prin a pedepselor celor mic și mai departe acolo, unde aceste de atâtea ori s'au arătat zădarnice, ar fi o slăbiciune, ar fi a ajuta cu voia starea acêsta în teologie. Apoi de și pre lângă tôte asprimea legii, au concesu profesorii teologiei, ca humanitatea să biruiescă asprimea căci de au și dimisū după făcūta cercare și judecată pe noue înși, iar pre mai multu i-au condamnatū la închisore mai lungă ori mai scurtă; totuși au decisu pentru cei noue, că după unū an, decă se vorū îndrepta, potū fi iarăși suscepti în teologie. Cu adevăratu sântenia humană înse pentru cei ce erau la ușa vieții cetățenesci și bisericesci de sine stătătoare, fôrte aspră.”

„Apoi pre lângă tôte asprimea acêsta cu classa cea mai superiôră a teologiei, s'a întemplatū și acêsta necuviință, carea nu o potū desvinovăți, căci tēu, că s'a făcutu cu propusū; iar că s'a făcutu cu propusū vedū de acolo, că celū puțin aceia cari cândva au fostu discipulii mei, au potutū auzi nu odată, ci la tôte ocaziunea dată, cum au de a se porta la întemplarea acêsta despre carea voiu vorbi, cei tineri înaintea bătrânilorū, iar deschilinitu discipululū înaintea superiorului sêu, — apoi ei ar fi trebuitū să urmeze după învățatura aceea și totuși n'au urmat. Iată casul :”

„Sântenia sa, d. patriarhalu Germanu nu între lasă nici odată, când se află în locū, ca se treacă esamenele teologilor fără elū. Așa a făcutu sântulū patriarhalu și în anul acêsta. În ziua d'întaiū când s'a arătatū Sântenia Sa la ușa salei în care se ținū esamenele, îndată începură teologii, precum prescrie regula: Împérate cerescū. Și patriarhalu stănd câtva îndepărtatū de ușa, a cântatū și densulū așteptândū finea rugăciunei. Iar teologii nici așteptândū să mērgă st. patriarhalu la locul sêu și să se aședă, nici ca să șadă profesorii și ceilalți distincți ôspeți, nefindū provocați de cineva, ca să șadă, — ei neprivindū la nimenea, îndată după rugăciune se aședară și ședendū așteptau, ca să șadă superiorii și bătrânilorū. Acêsta portare a turburatū încâtva pre ôspeți și pre profesorii teologiei. Observândū tôte aceste sântenia sa, pentru de a da unora înliniștire, iar altora învățatură, a începutū, ședendū la locul sêu, cu glasū părintescū astfelū :

„Fii mei! Sunt în societatea omenescă unele reguli, care nu sunt scrise nicăiri, dar cu reciproca conțelegere a ômenilor între sine, au devenitū la așa mare însemnătate, cât pre celū ce ține de ele îl numescū: omū cultū, educatū, și humanū și cu cuvintă; iar pre celū ce nu se ține de ele, care dōră și cu voia le calcă: omū prostū, paurū, betyac s. a. n. d. Voi ca fitorii păstori și învățatori alū unu numerū mai mare sau mai micū alū credinciosilor lorū; voi cari sunteți chemați cu chemarea vōstră, chemare distincă și de preferință, ca să luminați și să premergeți cu esemplu întru tot ce este bunū turmei vōstre, — voi sunteți îndatorați, deobligati, ca să sciti și regulile acele simplei cuviințe și ale culturii. Apoi una din regulele acele, de care se ține lumea cultă este și aceea, că atunci când celū mai tinerū îi vine bătrânul sau superiorul lui în școlă, ca elū să nu șadă la locul sêu, până ce nu-lū provocă acesta ca să șadă elū. Și voi astăzi, vedendū eū cu ochii, ați greșitū în contra regulii acêsta de bună cuviință. Ore nu e și acêsta unū semnū a rarei vōstre venirī la școlă, și a deselorū umblări la

și tactul alii societății mai bune. Aveți grige, ca profesorii vostri să nu mai aibă ocaziune a vă astfel de îndrumări, dar cu atât mai puțin ca să cadă lucrul acesta în partea mea. Căci de va veni la atâta, atunci poate liberă fiescerea singurii se descroce de teologie și de prepusa chemare sefăscă, decât ca să-l împedecă eu.*

Așa a decursu tréba acésta, iar Zastava vorce despre ea din cuvântu în cuvântu astfel: În alii acesta a presidiatú elú însuși, [adecă: sântesa d. patriarchú Germanú] la essamene, și așa milostivú a fost, cât a numitú betyár pre teologi, fítorii preoți, învătătorii moralei și predicatorii sântului lui Ddeú.*

Iată-ve încă o dovadă despre iubirea de adevér modulu Zastavei cum desvălesce gustulú și simțesticú în cetitorii sei.*

Tréba acésta se continuă și în Nr. 63 alii jurnalú Serbschi Narodú, unde se cetescú urmátorele:

„La conferințele pentru împărțirea calculilorú a luatú parte (adecă: St. patriarchú) Aci a făcú a preunú din obiectele la care a fost însuși la essamé calculii cei mai de josú. — I-a clasificatú rēu sáru că dândule întrebări din viața practică bisească, nu i-au răspunsú la tóte.*

Până aci jurnalulú serbescú. Noi am înregistratú alii acesta ca o probă elocventă, că în care școlá sápatat odatá disciplina, ea cu greú va fi restatú chiar și dacá organele superioare scolastice vorada cu tótá influința și auctoritatea lorú acțiunurpului profesoralú. Trebuie dar a preveni de cariú asemenea stare de lucruri, și a nu lăsa ca disciplina scolará să slăbeseá, căci unde nu e discipliná, nu póte fi nici progresú.

Diverse.

* O mișcare demnă de laudă s'a pornitú în ad la inițiativa Dnelorú *Vuia* și *Beleşu*, aceea, de estepta interesarea publiculu nostru spre a veni ajutorulu studinților románi lipsiți de mijlócele materiale. În scopulú acesta Dnelorú a deschisú o cetá în familiile române din locú invitând la concurinri benevole, care pot fi în vestminte sau bani, și libera voe. Felicitám pre onorabilele Dómne sáru nobila inițiativá!

* Conferința prof. T. Ceontea despre „*Timpele ghițăose și diluviu*“ a avut locú Merceurea tréba. Conferențiarulú a tractatú cu studiu aprofundatú interesanta temă despre timpurile ghițăose și sáru, probând în modú științific relátările biblice sáru la potopulú lui Noe.

* Bibliografie. S'a pusú sub tipariú și în curad va apare „*Higiene populará* cu privire la sáru románú“ de *Dr. G. Vuia*, medicú și profesorú Higiene la inst. teol. pedag. în Arad. Cartea se sáresce în tipografia diecesaná cu figurí în textú papirú finú și va costa 80 cr. Comande se potú se la autorú în Arad. Dela 10 exemplare 1 se dá sáru.

* Oferte pentru seminarulú înființendu a mai sáratú: dela Dlú Iosifú Antonescu preotú în Corniá 20 fl. Dlú Traianú Lungu a colectatú 26 fl. și sáru: dela P. Oprisú 5 fl. C. Maniú 5 fl. V. Ignea

3 fl. Georgiú Cornea 2 fl. Nicolá Ieanú 1 fl. Iul. Micú 2 fl. Petru Brașovanú 1 fl. Iosifú Forchescu 2 fl. Anna Popa 1 fl. Ioan Ursulescu 1 fl. Vasiliú Barbulescu 2 fl. Ilie Olariu 1 fl. Preotulú Mihaiú Magdá a mai colectatú din comunile Toraculú mare, Ecica-romána, Sarcia romána și Iancahidú 100 fl. comuna Utvinú a datú 20 fl. comuna bisericescă din Chișoda a datú 40 fl. cea politicá 20 fl. comuna Ecica romána a datú 200 fl. din cari a și plătitú 100 fl. Párintele Isaiá Goldișú din Cermeiú a colectatú 12 fl. 90 cr. erá comuna Cermeiú a votatú 150 fl. preotulú Mihaiú Rațú din Pilú dela sine 20 fl. dela Gerasimú Serbú 10 fl. Fridman Ferencú 5 fl. Hențú Mitru 1 fl. Stental Solomonú 10 fl. Trippanú Paulú 1 fl. de tot 47 fl. Din Giula magiará s'a colectatú prin Toma Benchi-zianú și Iustinú Dascálú 176 fl. 50 cr. și anume dela Iosifú Besanú preotú 20 fl. Petru Gubașú preot 5 fl. Ioanú Márcuș docinte 5 fl. Georgiú Mișcuța 50 fl. Iustinú Popovicú 10 fl. Ilie Nicórá 10 fl. Paulú Scirú 14 fl. Ilie Nonigú 2 fl. Lazarú Bogaru 10 fl. Persida Vancú 5 fl. Körösladányi 2 fl. Iuliú Chirilescu 3 fl. Ioanú Mihutú 3 fl. Ilie Mișcuța 5 fl. ved. Ioanú Ardeleanú 2 fl. Alesiu Erdélyi 2 fl. Ioanú Petrovicú 1 fl. Davidú Gomboșú 1 fl. Ilie Tulcanú 1 fl. Petru Buiú 1 fl. Ilie Silagyi 1 fl. Teodor Silágyi 1 fl. Ioan Borcoțú 2 fl. Moisie Sabou 1 fl. Dimitrie Popú 2 fl. Georgiú Pantoșú 2 fl. Stefanú Otlacanú 1 fl. Dimitrie Russu 1 fl. Petru Scirú 2 fl. sen. Georgiú Mișcuța 1 fl. Georgiú Scirú 2 fl. ér ceialți dela mai mulți locuitori. Totú prin Toma Bichizanú și Iustin Dascálú s'a colectatú din Giula-Varsianú 53 fl. 08 cr. la cari Alesandru Pasica a contribuitú 10 fl. Petru Suciú 2 fl. Krauten Mihály parohú gr. cat. 1 fl. Ioanú Munteanú epít. 2 fl. Iuliú Ionescu 2 fl. Georgiú Grasu econ. 2 fl. Mihaiú Munteanú 1 fl. Dimitriú Tudorú 1 fl. Basiliú Iofica din Secașú 2 fl. Stefanú Traianú econ. 5 fl. Vasiliú Grasu 2 fl. Teodorú Bujigan 1 fl. Georgiú Muntén 1 fl. ved. Georgiú Olariú 1 fl. Szekér Mihály 3 fl. Mihaiú Blagiú 1 fl. Buturca Matilda 1 fl. Petru Munteanú 1 fl. Silinger Simon 1 fl. Stefan Grasu 1 fl. Tsodorú Popa 1 fl. Ioan Bujigan 1 fl. ved. Vasiliú Abrudan 1 fl. Dimitrie Bandula 1 fl. öz. Mikus Jánosné 1 fl. Moise Santoú 1 fl. Georgiú Grasu 1 fl. Vasiliú Abrudan 2 fl. id. Grf Almási Kálmán 10 fl. Andrásy Kálmán 5 fl. Szekér Károly 1 fl. ved. Maria Boțocú 1 fl. iar ceialți dela mai mulți locuitori. Din comuna Chitighazú s'a colectatú 215 fl. 49 cr. la cari a contribuitú: Protopresbiterulú Petru Chirilescu 50 fl. la anulú viitorú iaráși 50 fl. Mihaiú Ardeleanú preotú cu familia 56 fl. Alesiu Popovicú notariú 10 fl. Ioan Cornea inginerú 5 fl. Alesandru T. Popescu capelan 6 fl. Toma Binchi-zanú docinte 5 fl. Dr. Georgiú Popovicú medic. 10 fl. Isaiá Boțco 10 fl. Stefan Traian 5 fl. Nicolá Ci-mașú 1 fl. Teodor Lucaciú 1 fl. Ioan Blagiú 1 fl. Sandru Hotaranú 1 fl. Moise Blagiú 1 fl. Ioan Vidú 1 fl. ved. Zenoviu Ciobrișú 1 fl. iar ceialți dela mai mulți credincioși. Dela Dlú Dr. Ioan Hosiú medicú 100 fl. dela Dlú Dr. Atanasiu Sandorú profesor emeritú 100 fl. dela Dlú Dimitriú Boneciú not. publicú regescú 100 fl. dela Dlú Augustin Hamsea referinte și asesorú consist. 100 fl. dela secret. consist. Ignatiú Papp 100 fl. Arad, 28 Oct. 1833. Ignatiú Papp, m. p. secret. consist.

* Logodnă. Iustin Dascal, teol. absolut s'a logodit cu dșóra Emilia Florescu din Arad.

* Din comuna Uzdiú ni se comunicá urmátorele: O dî de bucurie! Comuna noastră rom. g. or.

din Uzdin cottulă Torontală, diecesa Caransebeșului a avut o zi de bucurie duminică în 13 Octomvre a. c. fiind că după finea santei liturgii preoții nostri; parochă Nestoră Onciu și părintele capelană Simeonă Popovicău au eșită împreună cu poporul cu litia din biserică, și fiindă în curtea bisericei rënduită loculă pentru sântirea crucei, după sfințire fu redicată împreună cu globulă în turnulă de nouă făcută; iară Dom. parochă Nestoră Onciu s'a întorsă cătră poporū carele eră adunată, cu aceste cuvinte dicândă: *Acēsta este ziua carea ai făcută Domnului să ne bucurăm și să ne veselim în trēnsa și așa s'au înalțatū sânta cruce și globulă la vederea a mai multă de 1000 de persōne, și după finea actului s'a tînutū prândū în localitatea școlēi, unde și toaste s'a ridicatū pentru Impēratulū și regele nostru Franciscū Iosifū, pentru Mitropolitulū Miron, pentru Episcopulū diecesanū Ioanū Popasu, pentru preoțimea locală și tōtă comuna, și așa s'a petrecutū acēsta zi întru bucurie și veselie mulțemindū lui Dmneșă. Amin!* Pentru comitetulū parochialū *Moise Balanū* m. p. președ. com. *Pan Vasilie* m. p. not. com.

* Ratiociniū publicū. Cu ocaziunea conferinții literarie, ce am ținuto la 6 ore d. m. am. în 7 Nov. n. a. c. în sala cea mare a institutului pedagogico-teologicū au binevoitū a cotribui: 1) Dna Olga Mișciū 1 fl. v. a. 2) Dōmna Emilia Popovicău 50 cr. v. a. 3) Dōmna Iuliana Boșiană 2 fl. v. a. 4) Domnulă Gavrilū Bodea capelanū 1 fl. v. a. 5) Domnulă Dimitrie Iorgovicău episcopulū 1 fl. v. a. 6) Domnulă Petru Popovicău profesorū 1 fl. v. a. 7) Dlū Dr. Petru Pipoșū profesorū 1 fl. v. a. 8) Dlū Mihaiū Birisū propr. 1 fl. v. a. 9) Dlū Lazarū Tescula prof. 1 fl. v. a. 10) Dlū Vasiliū Mangra prof. 1 fl. v. a. 11) Dlū Terențiu Rațū advocatū 1 fl. v. a. 12) Dlū Victorū Rusu teol. abs. 1 fl. v. a. 13) Dlū Traianū Barzu not. la epitropie 1 fl. v. a. 14) Dlū Georgiū Purcariū comptabilū 1 fl. v. a. 15) Dna Teresia Beleşū 1 fl. v. a. 16) N. N. 20 cr. v. a. 17) Dlū Liviū Romulū Pappū învățatorū 50 cr. v. a. 18) Dlū Dr. Nicolau Oncu adv. 2 fl. v. a. 19) Dlū Protasie Givulescu învățatorū 40 cr. v. a. *Suma totală 17 fl. 60 cr. v. a.* s'a și înaintatū Prea Santei Sale Dlui episcopū diecesanū în scopulū înființandulū alumneilor — seminariū. Tutorulū participanțilorū și binevoitorilorū contribuenți li-esprimū prin acēsta cea msi profundă mulțamită publică. Aradū 3 Novembre n. 1883. Teodorū Ceontea m. p. profesou.

† Necrologū. Stefanū Bogdanū învățatorulū din I. Girișū, cottulū Bihării, după unū servitū consciințosū de 29 ani, în 22 Octomvre a. c. a încetatū din viață, lăsând în doliū soția, trei fiice Maria, Sofia și Persida. — Fie-i țerina ușoră.

CONCURSE.

Pentru deplinirea postului învățătorescū din comuna *Iarcoșū*, protopresviteratulū Butenilorū prin acēsta se deschide concursū cu terminū de alegere pe 13 Noemv. a. c.

Emolumintele sunt: 63 fl. dela comună, 50 fl. v. a. ca ajutoriū dela V. Consistoriū, decă învățatorulū va fi cu cualificațiunea recerută, 4 cubule de grău și 4 cucuruzū, 3 jugere de pământū; lemne câte vorū fi de lipsă și cartirū liberū.

Recurenții vor subșterne recursele lorū instruate cu documintele necesarii la subsemnatulū adm. protop. în Buteni până la 10 Noem. Iară pâna

atunci să se prezenteze în vre-o Duminică seū serbătore la sânta biserică în Iarcoșū.

Buteni 14 Octom. 1883.

Mihaiū Sturza m. p.
adm. protop.

În urma hirotonirei de preot, a clericului absolut și învățatorū George Burn, devine cu 1-a Ianuarie 1884 postul de al 11-a învățatorū la școlă confesională greco orientală română din comuna bisericescă Caransebeșū vacantū. Pentru întregirea acestui post de învățatorū se escrie concursū cu *termin de 30 zile* socotit dela prima publicare.

Dotatiunea anuală a postului învățătorescū sunumit este 300 fl., dicitū trei sute florini în ban valută austriacă. Afară de aceea se mai bucară învățatorul de venitul jumetate, dela funcțiunile în mormentărilorū cum și dela alte venite care au fost și până aci usate. Cartier învățătorescū nu esistă, și de aceea, va avē învățatorulū ase îngriji singur pentru acela.

Recurenții pentru dobândirea postului acestă sunt poțitiți a subșterne suplica lorū cu documintele care le prescrie § 13 și 122 punctū 7-11 a *statutulu organicū* la presidiulū comitetului parochialū gr. or. română în Caransebeșū în terminulū susū defiptū.

Recursele intrate după espirarea acestui terminū nu se vor lua în considerare.

Caransebeșū în 19 Octomvrie 1883 st. v.

Iosif Seracin, m. p. *Ioanū Popovicău*, m. p.
președinte. not. comitetului.

În conșelegere cu mine: **Ferdinand Musta** preoții și inspect. școlariū subst.

Conform ordinațiunei Ven. Consistoriū diecesanū alū Caransebeșului din 7. Septemvre a. c. Nr. 510 S. se escrie concursū pentru ocuparea postului de învățatorū la școlă rom. gr. or. din *Jurgiova*, protopresviteratulū Oraviței, cu terminulū de concurare inclusive 13. Noemvre a. c. st. v.

Emolumintele împreunate cu acest post sunt: a) salariulū 300 fl. v. a. b) pentru scripturiscă 4 c) pentru conferțe 6 fl. d) cartirū liberū în ediciulū școlēi e) foilosirea grădinei intravilane de 800 pârini.

Doritorii de a ocupa acest post învățătorescū sunt poțitiți a produce următorele documinte: 1) trasū de botezū cum că sunt români gr. or. 2) Timoniū cum că au absolvatū pedagogia într'unū institutū din Metropolia noastră 3) Cum că au cunoscut de limba magiară și germână încât se potă satisface în școlă și trebuințelorū poporului; 4) dorința comitetului parochialū este ca competenții se fie pedagogici tineri respective învățatorii, cari n'au etatea peste 30 ani.

Recursele astfelū instruate, adresate comitetului parochialū, au a se trimite P. On. Domnū protopresviteratū și inspectorū școlariū districtual **Andrei Ghidiu** în Oravița-montană.

Comitetulū parochialū în conșelegere cu protopresbiterulū tract. ca inspect. școl. dist. NB. Comuna bisericescă Jurgiova este îndatrată a se îngriji pentru încăldirea școlēi de învățămētū și a cartirului învățătorescū. Ce privesece condițiunea din punctulū 4) nu va eschide cualificațiunea corespunșetore și dovedită a concurențilorū cu etate peste 30 de ani.

Andreiū Ghidiu m. p.
protop. și insp. școl.